

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji Narodowej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Marzena Machałek, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Agnieszka Rodkiewicz-Bogusławska, tel. 34-74-573, agnieszka.rodkiewicz-boguslawska@men.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 18 lipca 2018 r.</p> <p>Źródło: art. 125 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000 i 1290).</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych MEN: 145</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 125 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Zgodnie z ww. upoważnieniem, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny obowiązujące w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, z uwzględnieniem w szczególności warunków pracy i nauki w czasie pobytu w szkole, w tym w warsztatach, laboratoriach i pracowniach szkolnych oraz w czasie zajęć z wychowania fizycznego, zawodów sportowych i wycieczek turystycznych, a także postępowanie w sprawach wypadków uczniów.

Projektowane rozporządzenie zastąpi dotychczasowe rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt rozporządzenia zawiera przepisy pogrupowane w pięciu rozdziałach:

- 1) przepisy ogólne;
- 2) przepisy dotyczące warsztatów, laboratoriów, pracowni oraz stanowisk szkoleniowych do realizacji praktycznej nauki zawodu;
- 3) przepisy dotyczące wychowania fizycznego, sportu i turystyki;
- 4) przepisy dotyczące wypadków osób pozostających pod opieką szkoły;
- 5) przepisy końcowe.

Ponadto w załącznikach do projektu rozporządzenia zostały określone wzory: rejestru wyjść grupowych, protokołu powypadkowego oraz rejestru wypadków.

Projekt rozporządzenia powtarza dotychczasowe rozwiązania zawarte w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, dotyczące:

- 1) obowiązków dyrektora szkoły w zakresie:
 - a) zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole, a także w czasie zajęć organizowanych poza nią,
 - b) prowadzenia kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, sprzętu oraz sporządzania dokumentacji pokontrolnej,
 - c) zawieszenia zajęć szkolnych na czas oznaczony, w przypadkach określonych w projekcie,
 - d) zapewnienia przeszkolenia nauczycieli w zakresie udzielania pierwszej pomocy,
 - e) zapewnienia uczniom właściwego wyposażenia, nadzoru i bezpiecznych warunków pracy na rzecz szkoły i środowiska,
 - f) powiadamiania właściwych osób i organów o wystąpieniu wypadku,
 - g) czynności związanych z wystąpieniem wypadku, w tym zabezpieczenia miejsca, powołania zespołu, prowadzenia rejestru, ewaluacji przyczyn wypadków;

- 2) warunków techniczno-organizacyjnych związanych ewakuacją osób;
- 3) ogólnych wytycznych bezpieczeństwa podczas prowadzenia prac remontowych, instalacyjnych oraz naprawczych;
- 4) wymogów technicznych, jakie musi spełniać szkoła w zakresie: nawierzchni, instalacji, oświetlenia, szlaków komunikacyjnych, ogrodzenia, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, sieci wodociągowej, schodów, wentylacji i ogrzewania, sprzętów, w tym warunków w kuchni i jadalni;
- 5) oznakowania i zabezpieczania miejsc pracy i pomieszczeń, do których dostęp jest wzbroniony dla osób nieuprawnionych;
- 6) warunków prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, sportu i turystyki i organizowania zajęć, imprez i wycieczek, w tym zapewnienia opieki, dostosowania stopnia trudności i intensywności do aktualnej sprawności i wydolności uczniów, prawidłowego zabezpieczenia sprzętów i urządzeń do ćwiczeń;
- 7) szczegółowych rozwiązań w sytuacji wypadków osób pozostających pod opieką szkoły, w tym obowiązku udzielenia pierwszej pomocy, procedury postępowania powypadkowego, składu i obowiązków zespołu powypadkowego;
- 8) uprawnień organu prowadzącego szkołę do zawieszenia zajęć na czas oznaczony.

W projekcie rozporządzenia znalazły się nowe regulacje dotyczące:

- 1) obowiązku rejestrowania wyjść grupowych, które nie są wycieczkami. Wzór rejestru został określony w załączniku nr 1 do projektu rozporządzenia. W rejestrze będą wpisywane m.in.: cel wyjścia, miejsca zbierek, a także osoby odpowiedzialne za opiekę nad uczniami. Wpisy w rejestrze wyjścia grupowego będą wymagały akceptacji dyrektora szkoły. Do prowadzenia rejestru dyrektor może upoważnić inną osobę. Do wycieczek szkolnych stosuje się kartę wycieczki określoną w § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. poz. 1055);
- 2) obowiązku uwzględnienia w planie zajęć dydaktyczno-wychowawczych realizacji zajęć wymagających intensywnego wysiłku umysłowego nie później niż na szóstej godzinie zajęć w danym dniu;
- 3) wprowadzenia minimalnego czasu trwania przerw (co najmniej 10 min) oraz dostosowania ich do potrzeb uczniów. Dyrektor szkoły w tej kwestii będzie obowiązany zasięgnąć opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego, gdyż długość przerw powinna być racjonalnie dostosowana do potrzeb społeczności szkolnej, np. umożliwić spożycie drugiego śniadania i obiadu. Ponadto, uczniom podczas przerwy należy zapewnić opiekę;
- 4) konieczności informowania kuratora oświaty o zawieszeniu zajęć.

Ponadto, zmieniony został przepis dotyczący zapewnienia możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów w pomieszczeniach szkoły. W projekcie rozporządzenia (§ 5) jednoznacznie określono obowiązek dyrektora szkoły w zakresie zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. Rozwiązanie to powinno spowodować skuteczniejsze egzekwowanie prawa ucznia i ograniczyć problemy z nadmiernym obciążeniem układu mięśniowo-szkieletowego negatywnie wpływającym na rozwój dziecka.

Rozszerzono grupę osób, które powinny odbyć szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Dotychczas przepisy wymieniały nauczycieli, w tym m.in. prowadzących zajęcia w warsztatach, laboratoriach i zajęcia wychowania fizycznego. Obecnie, aby zwiększyć bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole także pozostali jej pracownicy powinni być przygotowani do udzielania pierwszej pomocy (§ 20 ust. 2).

Dodatkowo, w projektowanym rozporządzeniu:

- 1) zmieniono przepis dotyczący zabezpieczenia przed poślizgiem przejść na terenie szkoły (§ 8 ust. 5);
- 2) uszczegółowiono przepis dotyczący zapewnienia w szkole dostępu do wody spełniającej wymagania dla wody zdatnej do picia (§ 10 ust. 3). W przypadku braku sieci wodociągowej, nadal obowiązkiem szkoły będzie zapewnienie innego źródła wody zdatnej do picia;
- 3) uszczegółowiono warunki dotyczące zabezpieczenia pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia, przed czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, np. wilgocią i nasłonecznieniem (§ 16 ust. 1);
- 4) uszczegółowiono dotychczasowe przepisy dotyczące możliwości zawieszenia zajęć przez dyrektora szkoły w przypadku zdarzeń, które mogłyby zagrozić zdrowiu uczniów. Wśród nich wyodrębniono negatywne skutki zdarzeń atmosferycznych oraz przekroczenie w powietrzu dopuszczalnych poziomów substancji szkodliwych (§ 18 ust. 2 pkt 2 lit. b);
- 5) poszerzono zakres obowiązywania zasad zachowania bezpieczeństwa w przypadku korzystania z obszarów wodnych w ramach zajęć (§ 33). Obecnie będą one obowiązywać nie tylko w stosunku do wycieczek, ale także zajęć wychowania fizycznego, sportowych oraz imprez organizowanych przez szkołę, lub w których szkoła bierze udział. Uczestnicy pływając i uprawiając sport lub rekreację mogą przebywać wyłącznie na wyznaczonych obszarach

wodnych z zachowaniem bezpieczeństwa. Wskazano również obowiązek zapewnienia stałego nadzoru ratownika wodnego lub ratowników wodnych oraz ustawiczny nadzór opiekuna lub opiekunów ze strony szkoły;

- 6) doprecyzowano katalog zachowań zabronionych podczas zajęć i wycieczek (§ 34). Nie wolno korzystać z obiektów pływających, np. łodzi, kajaków, rowerów wodnych, podczas silnych wiatrów, burzy i deszczy nawalnych, jak również wchodzić na zamrożone powierzchnie rzek, stawów, jezior i innych zbiorników wodnych (§ 36);
- 7) wskazano warunki, które muszą spełniać strzelnice organizowane w szkołach (§ 37). Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1839, z późn. zm.) broń palna oraz inna broń zdolna do rażenia celów na odległość może być używana w celach szkoleniowych i sportowych tylko na strzelnicach. Strzelnice oraz ich regulamin muszą być zgodne z przepisami ww. ustawy. Zajęcia na strzelnicach może prowadzić osoba, która spełnia warunki zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 46 ust. 3 wymienionej ustawy. Uczniów przed przystąpieniem do strzelania z broni sportowej zaznajamia się z zasadami korzystania ze strzelnicy i bezpiecznego obchodzenia się z bronią;
- 8) określono termin na sporządzenie i doręczenie protokołu powypadkowego osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego (§ 45 ust.1). Protokół sporządza się w ciągu 21 dni, a doręcza niezwłocznie. Projekt przewiduje także możliwość wydłużenia tego terminu w zależności od uzasadnionych okoliczności. Jedyne w uzasadnionych przypadkach protokół powypadkowy może być sporządzony w późniejszym terminie (ust. 2). W projekcie zawarty został również katalog otwarty zakresu zastrzeżeń jakie mogą być zgłaszane do protokołu.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Kwestie bezpieczeństwa w szkołach są regulowane z uwzględnieniem uwarunkowań danego kraju.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Publiczne i niepubliczne szkoły i placówki	ok. 50 tys.	Na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej (stan na 30.09.2017 r.)	Wzmocnienie nadzoru i opieki nad uczniami.
Organy prowadzące publiczne i niepubliczne szkoły i placówki	2 808 – JST i organy adm. rządowej, ok. 12 tys. pozostałych organów	Na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej (stan na 30.09.2017 r.)	Realizacja obowiązków dotyczących zapewnienia prawidłowych warunków nauki i wychowania.
Dyrektorzy publicznych i niepublicznych szkół i placówek	ok. 40 tys.	Na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej (stan na 30.09.2017 r.)	Realizacja obowiązków dotyczących zapewnienia prawidłowych warunków nauki i wychowania oraz opieki. Zapewnienie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.
Uczniowie i rodzice publicznych i niepublicznych szkół i placówek	ok. 6 mln 300 tys. dzieci, uczniów i słuchaczy	Na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej (stan na 30.09.2017 r.) i na podstawie danych demograficznych	Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa oraz oddziaływań profilaktycznych.
Nauczyciele i pracownicy publicznych i niepublicznych szkół i placówek	Ok. 700 tys. nauczycieli i ok. 270 tys. pracowników niepedagogicznych	Na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej (stan na 30.09.2017 r.)	Zapewnienie warunków do sprawowania opiekuńczej funkcji szkoły. Podniesienie kompetencji w zakresie realizacji zadań wychowawczo-opiekuńczych.
Kuratorzy oświaty	16		Wzmocnienie nadzoru nad publicznymi i niepublicznymi szkołami i placówkami. Udział w ewaluacji wprowadzonych zmian.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	<p>Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Źródłem finansowania zadań związanych z działalnością przedszkoli, szkół i placówek jest m.in. część oświatowa subwencji ogólnej oraz dochody jednostek samorządu terytorialnego.</p>
---------------------	---

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Szacowanie skutków finansowych dotyczących wprowadzanych zmian zależy od decyzji organów prowadzących szkoły w zakresie sposobu ich wdrażania:</p> <p>1) zapewnienie dostępu do wody pitnej – dotychczasowy obowiązek zapewnienia na terenie szkoły wody spełniającej wymagania dla wody zdatnej do picia został wzmocniony przez wskazanie, że dostęp ten powinien być ułatwiony dla uczniów przebywających pod opieką szkoły, np. bezkosztowo - instytucje publiczne odpowiedzialne za jakość wody promują i umożliwiają zakładanie bezpłatnych <i>źródełek, poidelek</i>, itp.; uwzględnienie wody w asortymencie sklepików szkolnych oraz w automatach do napojów; prawie 10 tys. szkół ma własne stołówki, w ramach których może być udostępniana woda. Koszt specjalnego ujęcia wody lub dystrybutora to koszt od 1.500 do 4.000 zł;</p> <p>2) funkcjonowanie strzelnic szkolnych – zajęcia na strzelnicach realizowane są poza podstawą programową kształcenia ogólnego i są nieobowiązkowe. Wysokość kosztów związanych z dostosowaniem bezpieczeństwa na strzelnicach szkolnych będą zależały od stanu organizacji i wyposażenia obecnie działających strzelnic szkolnych indywidualnie w danej szkole. Zgodnie z planem monitorowania bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć na strzelnicach funkcjonujących w szkołach przez kuratorów oświaty w roku szkolnym 2017/2018 strzelnice posiada 278 szkół, w tym 67% stanowią strzelnice w liceach i technikach;</p> <p>3) przeszkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy pracownikom szkoły, którzy nie są nauczycielami, może nastąpić poprzez zwiększenie liczby uczestników w grupie, przeprowadzenie szkolenia przez uprawnionego pracownika szkoły lub organu prowadzącego szkołę oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi, których działalność statutowa związana jest z edukacją i ochroną zdrowia.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0	
		0	0	0	0	0	0	0	
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wzmocnienie bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć organizowanych w szkole i poza nią.							

Niemierzalne	Poprawa warunków opieki i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Rozporządzenie nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
<p>Komentarz:</p> <p>Wprowadzony jest obowiązek rejestrowania wyjść grupowych poza teren szkoły (załącznik nr 1 do rozporządzenia). Obecnie w przepisach oświatowych dotyczących turystyki i krajoznawstwa obowiązuje karta wycieczki. Jednocześnie nie każde wyjście uczniów na zorganizowane zajęcia poza szkołą spełnia kryteria definicji wycieczki szkolnej. Należało uzupełnić regulację w tym zakresie. Dyrektor szkoły, który odpowiada za bezpieczeństwo uczniów także na zajęciach poza szkołą powinien mieć wiedzę o warunkach organizacyjnych dotyczących tych zajęć akceptując takie wyjście.</p>		
9. Wpływ na rynek pracy		
Rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: bezpieczeństwo dzieci i młodzieży	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Przewidziane w projekcie rozporządzenia zmiany przyczynią się do zwiększenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Istotnym rezultatem projektowanych zmian będzie wzmocnienie nadzoru i zapewnienie odpowiedniej opieki uczniom. Nastąpi poprawa warunków sanitarno-higienicznych.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Wprowadzono przepis przejściowy umożliwiający szkołom dostosowanie do wymogów określonych w § 4 ust. 2, § 13 ust. 3 i 4 oraz § 20 ust. 2 w terminie do dnia 1 marca 2019 r. Termin ten umożliwi dostosowanie organizacji pracy szkoły i placówki w zakresie zmiany planu zajęć dydaktyczno-wychowawczych w drugiej połowie roku szkolnego 2018/2019, tj. po zakończeniu ferii zimowych.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Po zakończeniu roku szkolnego 2018/2019 Minister Edukacji Narodowej w ramach sprawowanego nadzoru		

pedagogicznego wystąpi do kuratorów oświaty z prośbą o przekazanie informacji o wynikach realizacji w szkołach i placówkach przepisów rozporządzenia w zakresie kluczowych elementów zmian.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy